

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תקעא

ערב שבת-קודש
פרשת קורח
כ"ד בסיון ה'תשס"ה

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

לוח השבוע

שכח יעלה ויבוא במנחה, ונוזכר בערבית מוצאי-ראש-חודש – מתפלל פעמיים שמונה-עשרה, והשנייה בתורת 'גדבה' דווקא!¹⁹
בראש-חודש אפילו חל בערב-שבת, מפני חשש סכנה, כי כן הוזהיר²⁰ רבינו יהודה החסיד²¹. מלשונו מסתבר, שמצווה ליטול הציפורניים בערב-שבת, גם כשחל בראש-חודש²².

יום שישי,

א' בתמוז – ב' דראש-חודש

כתב אדמו"ר הזקן: "נוהגין... שלא להסתפר

19 לוח כולל-חבי"ד בדרי"ח מרחשוון, משו"ע אדה"ז סי' קח סי"ז.
20 בצוואתו אות מח (מהדורת 'מקור חסד').
21 שו"ע שלו סי' רס סו"ס א.
22 דיוק הניתיב החיים (לבעה"ח שער הכולל) סי' נח סי' ג (בסידור 'תורה-אורי' מהדורת תשמ"ג, עמ' 626) מכך שרבנו הזקן השמיט ממנהג זה נטילת ציפורניים (המוזכרת בהכנות לשבת בראש הסעיף בשו"ע) שגם הן נזכרו באות זו בצוואת ריה"ח. ובמילואים לסי' יקיצור הלכות: שם (עמ' נד) הביא זאת גם ממקורות נוספים, והסביר הטעם כיוון שנטילת הציפורניים היא מצווה גמורה, וישומר מצווה לא יידע דבר רע", משא"כ תספורת שאינה מצווה גמורה כל-כך, עיי"ש.

לזכות

האחים התמימים הדגולים לבית

דייטש

הרה"ח ר' זלמן, ר' יוסף, ר' אברהם-משה

וגיסם ר' גבריאל גופין שיחיו

לוח השבוע

חסידיות. ובלשונו: "כבר נקבע על-ידי רבים מישראל ליום התוועדות וקבלת החלטות טובות" בכל הפעולות וההצעות התורה והיהדות והמעיינות חוצה, וכבר ראו התוצאות מהתוועדות אלה במעשה בפועל במשך יותר משלוש שני חזקה".

יום חמישי,

ל' בסיוון – א' דראש-חודש תמוז

ערבית: בראש-חודש (ובכל יום שיש בו מוסף) אין האבל (רח"ל) יורד לפני התיבה, ואפילו לא בתפילת ערבית ומנחה".

קודם שמונה-עשרה טופחים על השולחן להזכיר "עלה ויבוא", אבל אין מכריזים זאת בדיבור.

שחרית: יעלה ויבוא. חצי הלל. קדיש בתקבל. שיר של יום, ברכי נפשי, קדיש יתום. קריאת התורה דראש-חודש. חצי קדיש. אשרי ובא לציון". יהללו. חולצים תפילין דרש"י ומניחים תפילין דרבנותם, קוראים קריאת-שמע, קדש, והיה-כייביאך. שש זכירות. חולצים תפילין דר"ת. הש"ץ אומר איזה מזמור, חצי קדיש, מוסף.

ביום זה, שהביאה תנופה חדשה – עיי העמידה בתוקף עם התורה – בהעבודה דכיבוש הארץ (יעשה כאן ארץ ישראל) דחצי כדור התחנות, עד שמתבררים לא רק הניצוצי קדושה שבכסיהם, אלא גם האומות עצמן, שיהלכו וברחו" למקומם האמיתי, עיי"ש. (15) "להתחזק ולהוסיף... ובאופן של התעסקות בכל כוחו [=כח סיוון], ועוד יותר מכפי כוחו" – ש"ש תשמיט ח"ב עמ' 546. (16) ספר-השיחות תשמיט ח"ב עמ' 545. (17) ספר-המנהגים עמ' 8. (18) פעם אירע במניין של הרבי שהשיץ סיים בקול "יגדיל תורה ויאדיר", לפני החזרת הסיי, והרבי הורה לו לומר מיד את הקדיש [כנראה משום שיעקר חיוב אמירת קדיש הוא על ובא לציון ולא כהקדמה לתפילת מוסף. וראה בנימוקי או"ח ר"ס נה שהורה במצב זה (שמפסיקים בתפילין דר"ת ואף בדברים בטלים לפני הקדיש) לומר את הקדיש לפני החזרת הסיי] וזה כנראה גרם שהתחילו לנהוג להחזיר את הסיי לפני אשרי ובא לציון.

מהמתוועדים, והתחלת ההבאה תהיה דווקא ביום השבת עצמו... לסדרה [=את ההתוועדות] באופן כזה – שיוכלו לסעוד סעודת שבת בביתם, ולספר גם בבית על-דבר שבת מברכים בכלל, ועל-דבר שבת מברכים מיוחד זה בפרט".

פרקי אבות – פרק ג"א.

יום שלישי,

כ"ח בסיוון

יום הצלת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ורעייתו הרבנית ע"ה מעמק הבכא האירופי, בהגיעם לשלום לארה"ב (תש"א)".

ביום זה החלה תנופה חדשה בהפצת היהדות והמעיינות, בייסוד שלושת המוסדות המרכזיים: 'מחנה ישראל', 'קה"ת' ו'מרכז לענייני חינוך', שנמסרו על-ידי מייסדם, כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, לניהול חתנו, כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, כ"יושב ראש ועד הפועל" של כל אחד מהם".

נקבע על-ידי כ"ק רבנו כיום סגולה", להפצת המעיינות והיהדות חוצה והתוועדות

10) אגיק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו כרך י עמ' ג.
11) הפסוקים דלהלן בפרק זה אינם שלמים, ולפי הוראת הרבי אין לאומרם עם שם ה' כמות-שהוא: פ"ג סוף משה ג': "וידבר אל"י. משנה ה': "אלוקים ניצב"; "בקרב אלוקים ישפוט"; "אנו נדבר"י. משנה י"ד: "כי בצלם"; "בנים אתם". (ראה 'התקשרות' גיליונות: רעה, תטז).
12) פרשת הדברים בספר 'ימי מלך' ח"א פרק טו.
13) ראה שם ח"ב, פרקים יד"ח.
14) בלקוטי-שיחות כרך לג עמ' 274 מביא ממגילת תענית פ"ג, שבכ"ה סיוון ערערו אומות העולם על בעלות ארץ ישראל, והשיב להם גביהה בן פסיסא "תשובה ניצחת", וביקשו "תנו לנו זמן שלושה ימים" וכאשר "הלכו ולא מצאו תשובה, מייד הניחו בתיהם כשהיו מלאים, שדויתיהם כשהן זועות, כרמיהם כשהן נטועות, הלכו וברחו להם... ועשו אותו היום יום-טוב" וכיוון שהוויכוח התנהל בכ"ה סיוון, נמצא שביום כ"ח סיוון (בסוף שלושת הימים) היתה ההצלה בפועל מאומות העולם. ומקשר זאת עם הצלתו

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"ד בסיוון ה'תשס"ה – א' בתמוז ה'תשס"ה

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ד בסיוון	ה'ל' זכיה ומתנה. פרק י-יב.	ה'ל' פרה אדומה. פרק י.	מ"ע רמה.
ש"ק	כ"ה בסיוון	ה'ל' שכנים.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק יא.	מ"ע רלו.
א'	כ"ו בסיוון	פרק ד-ו.	פרק יב.	מ"ע רלו.
ב'	כ"ז בסיוון	פרק ז-ט.	פרק יג.	מ"ע רלו.
ג'	כ"ח בסיוון	פרק י-יב.	פרק יד.	מ"ע רלו.
ד'	כ"ט בסיוון	פרק יג-יד. ה'ל' שלוחין ושותפין.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק טו.	מ"ע רמה.
ה'	ל' בסיוון	פרק ב-ד.	ה'ל' טומאת צרעת.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע רמה.
ו'	א' בתמוז	פרק ה-ז.	פרק ב.	מ"ע רמה.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר**		זמן וציצית ותפילין	זמן זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	לפני הזריחה	לפני ז' 72 ד'							
ו', כ"ד בסיוון	3.01	4.11	4.38	5.41	9.09	12.44	1.20	7.50.7	8.18
ש"ק, כ"ה בסיוון	3.01	4.11	4.39	5.42	9.10	12.45	1.20	7.50.6	8.18
א', כ"ו בסיוון	3.02	4.12	4.39	5.42	9.10	12.45	1.20	7.50.6	8.18
ב', כ"ז בסיוון	3.03	4.12	4.40	5.43	9.10	12.45	1.20	7.50.5	8.18
ג', כ"ח בסיוון	3.04	4.13	4.40	5.43	9.11	12.45	1.21	7.50.3	8.18
ד', כ"ט בסיוון	3.04	4.14	4.41	5.44	9.11	12.45	1.21	7.50.2	8.18
ה', ל' בסיוון	3.05	4.14	4.41	5.44	9.11	12.46	1.21	7.50.0	8.18
ו', א' בתמוז	3.06	4.15	4.42	5.45	9.12	12.46	1.21	7.49.8	8.17

* הזמנים מתייחסים לאזור השפלה. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
*** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ו בסיודורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ו שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש
קורח	7.13	8.31	7.29	8.34	7.22	8.35	7.30	8.32
חוקת	7.12	8.30	7.28	8.32	7.21	8.34	7.29	8.30

עורך ראשי: מנחם-מענדל ברוך • עורך: שניאור-זלמן רודמן • הגהה: יוסף-יצחק איידלמן

מרו"ל: מכון ליובאוויטש שיע"י צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל': 03-9607588, פקס': 03-9606169

ISSN 0793-7474 אינטרנט: http://chabad.org.il דואר-אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

הלכות ומנהגי חב"ד

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

שבת-קודש פרשת קורח

כה בסיוון

השכם בבוקר – אמירת תהילים בציבור.
אחר אמירת כל התהילים יאמרו קדיש יתום.
ואם יש חיוב – יארציט או אבל – אומרים
קדיש יתום אחרי כל ספר.¹ אחר-כך לומדים
במשך כשעה מאמר חסידות שיהיה מובן
לכולם, ואחר-כך תפילה.²

המולד: ליל חמישי, בשעה 8:36 ו-9 חלקים.
מברכים החודש: "ראש-חודש תמוז ביום
החמישי ובוים השישי, הבא' עלינו לטובה".

אין אומרים 'אב הרחמים'.
התועדות בבית-הכנסת. "רובא דרובא, הנה
בכל התועדות הרי ראשי המדרשים תובעים

מאת המסובים: שייטבו הנהגותיהם ודרכיהם;
שיקבעו עיתים ללמוד דא"ח, ושיישמרו
הקביעות; ואשר הלימוד יהיה על מנת
לעשות ולקיים.

והנה כללות עניין ואופן התוכחה
[בעניינים אישיים] מבואר היטב ב[מאמר]
ד"ה: "אם רוח המושל", אשר ראוי לכל אחד
ואחד מאנשי ללומדו אליבא דנפשיה.³ "אמנם
הוכחה זו בעת ההתועדות היא רק על דברים
ועניינים שאין בהם משום הלבנת-פנים ולא
כלום, כמו שהיה מאז ומקדם, שאיש את רעהו
הוכיחו באהבה ובחיבה גדולה".⁴

"אם לדעתי ישמעו – יסדרו ההתועדות
דשבת מברכים באופן כזה שיבוא האור
מהתועדות זו גם בביתם של כל אחד ואחד

כשמתחיל ספר שלאחריו – הוא מעין דבר חדש. ועל-דרך
ברכת המזון כשמחלקין סעודה לשניים (ראה שו"ע רבנו סי'
רצ"א סוף סי' א) – אגיק של הרבי כד' י' עמ' דש ובסוף
התהילים הניל עמ' 223, ספר-המנהגים עמ' 30 ועמ' 55.
3) הוראת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ – אגיק ח"ד עמ' תכג,
קובץ מכתבים שבסיוט תהילים יאהל יוסף יצחק, עמ' 192,
לוח היום-יום כו כסלו וספר-המנהגים עמ' 30.

4) ולא "הבאים" שהרי הכוונה לראש-חודש, ולא לימים
בהם הוא חל.

5) כ"ה באגיק זו, נסמנה להלן בהערה 9 (בהיום יום' נדפס:
"ללמוד").

6) כ"ה בפסוק (קהלת יד), במאמר, ובאגיק (בהיום-יום:
"ואם").

7) נדפס בשעתו בקונטרס למי'ד' (ספר המאמרים –
קונטרסים ח"ב עמ' 716), ולאחרונה בספר-המאמרים
רפ"ד עמ' רטו. במאמר זה מדובר אודות מה שגדולי הדור
מוצאים בעצמם, בדקות דדקות, את חטא דורם, ועל-ידי

זה מוכיחים את הדור, עייש ובמכתב הנדפס לפני המאמר.
8) אגיק כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג עמ' רצב. היום-יום, כד
תשרי.

9) אגיק הניל ח"ד עמ' יד, היום-יום שם.

קיום תורה ומצוות למעלה ממדידה והגבלה

אצל קורח היה קיום המצוות במדידה והגבלה של מעט ודעת,
ומזה נעשה "ואתפלג קורח" □ משה רבנו אמר שגם טלית

שכולה תכלת חייבת בציצית, כי זה רצון ה', אם מבינים זאת אם

לא □ טלית עניינה מקיף שלמעלה מטעם ודעת, ואילו ציצית

הוא עניין המצוות בפנימיות □ משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

א. שתי פרשיות אלו [שלח וקורח] – עם
היותן נפרדות, הרי, נוסף לכך ש"דורשין
סמוכין" (על-פי רוב), מצינו להדיא במדרש'
שפרשת קורח שייכת לפרשת שלח שסיומה
במצוות ציצית:

ב. וביאור העניין:

קורח לא חלק על עצם מצוות ציצית. גם הוא
הסכים שסתם טלית – לא של תכלת – חייבת
בציצית, לפי שזהו עניין שיש לו מקום בשכל,
שטלית שאינה של תכלת חייבים להטיל בה
חוט א' או שניים של תכלת. אבל טלית שכולה
תכלת – אין מקום בשכל שחייבים להטיל בה
תכלת, מאחר שהיא כולה של תכלת.

ואילו משה רבנו אמר שגם טלית שכולה
תכלת "חייבת בציצית", כי, כך הוא רצונו של
הקב"ה, ואין נפקא-מינה אם יש לזה מקום
בשכל או לא.

ונמצא, שאצל קורח היה קיום המצוות
במדידה והגבלה של טעם ודעת, ומזה נעשה
"ואתפלג קורח", שחלק על משה רבנו, וסופו
הוכיח על תחילתו שהיתה זו מחלוקת שאינה
לשם שמים.

דהנה, אמרו חז"ל "איזו היא מחלוקת שהיא

א. שתי פרשיות אלו [שלח וקורח] – עם
היותן נפרדות, הרי, נוסף לכך ש"דורשין
סמוכין" (על-פי רוב), מצינו להדיא במדרש'
שפרשת קורח שייכת לפרשת שלח שסיומה
במצוות ציצית:
"ויקח קורח", מה כתיב למעלה מן העניין?
דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם
ציצית.⁴ קפץ קורח ואמר למשה, טלית שכולה
תכלת מהו שתהא פטורה מן הציצית? אמר לו,
חייבת בציצית. אמר לו קורח, טלית שכולה
תכלת, אין פוטרת עצמה, ארבע חוטין פוטרות
אותה!?"

כלומר: הסיבה לכך ש"ויקח קורח", כפי
שתרגם אונקלוס "ואתפלג קורח", שהבדיל את
עצמו ממה שרבינו לחלוק עליו – למרות
שהיה בשעת מתן-תורה, וידע ש"משה קיבל
תורה מסיני ומסרה כו"⁵ לכל ישראל, ומה גם
שקורח עצמו היה גדול בידיעת התורה, שלכן
היה ביכולתו למשוך אתו "מאתיים וחמישים
ראשי סנהדראות" (לא סתם חברי סנהדרין,
אלא ראשי סנהדרין) – היא מחלוקתו על משה

4) ר"פ קורח.
5) אבות רפ"א.
6) פרש"י עה"פ.

1) ראה ברכות כאב, וש"נ.
2) תנחומא קורח ב. במדב"ר פי"ח, ג.
3) פרשתנו טו, לח.

לשם שמים – זו מחלוקת הליל ושמאי, ושאונה לשם שמים – זו מחלוקת קורח וכל עדתו". וההסברה בזה – שהייל ושמאי לא הלכו על-פי מדידת והגבלת השכל בלבד, ולכן היתה אצלם נתינת מקום לשיטה הפכית, שזהו שמצינו שיש עניינים שהם מקולי בית-שמאי ומחומרי בית-הייל⁸, ובמילא, כאשר נחלקו זה על זה, היתה מחלוקתם לשם שמים; מה-שאיין כן כאשר הולכים על-פי מדידת והגבלת השכל בלבד, ולא נותנים מקום לעניין שלמעלה מהשכל, אזי נעשית מחלוקת שאינה לשם שמים.

ג. עניין זה – שיסוד המצוות הוא למעלה מטעם ודעת – מצינו גם במצוות ציצית גופא: איתא במדרש⁹ שמשוה רבינו אמר להקב"ה: מהי הפעולה מזה שנתת לבני-ישראל תורה ומצוות, מאחר שנמצאים הם בעולם-הזה הגשמי והחומרי, יכולים לשכוח על כל עניין התורה? ענה לו הקב"ה: אתן להם מצוות ציצית, שעל-ידי זה יזכרו כל המצוות, כי "ציצית" בגימטריא שש-מאות, וביחד עם שמונה חוטים וחמישה קשרים, הרי זה תרי"ג, ובמילא מזכיר הדבר על כל המצוות, כמו שכתוב¹⁰ "וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות הוי".

ולכאורה אינו מובן: מאחר שמטרת המצווה היא לזכור את כל המצוות, למה צריכים גם טלית? העיקר הם הציצית שמזכירים על התרי"ג מצוות כנ"ל, ואם-כן היה אפשר לקחת רק ציצית, ולשם מה צריכים גם טלית? אלא הפשט בזה הוא: טלית הוא מקיף, שהרי אין זה מוזן שנכנס בתוכו ובפנימיותו, אלא לבוש המקיף את האדם מבחוץ, היינו, שאינו יכול להשיגו בהבנתו. וצריך לידע שתרי"ג

פרשתנו טו, לו.
 11) פרשתנו טו, לוט ובפרש"י.
 12) שם, מא.
 13) שר"ע אדה"ו או"ח סרס"א ס"ד.
 14) ראה סדה"י (כתפלת מנחה) – הובא באוה"ח

המהלך בדרך ושונה

רבי אלעזר איש ברתותא אומר: תן לו משלו, שאתה ושלך שלו; וכן בדוד הוא אומר, כי ממך הכל ומידך נתנו לך. רבי יעקב אומר: המהלך בדרך ושונה ומפסיק ממשנתו ואומר מה נאה אילן זה, מה נאה ניר זה - מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו (פרק ג, משנה ז)

פירוש רבנו עובדיה מברטנורא:

תן לו משלו – לא תמנע מלהתעסק בחפצי שמים, בין בגופך בין בממונך שאינך נותן משלך, לא מגופך, ולא מממונך, שאתה וממונך שלו. מה נאה אילן זה מה נאה ניר זה – הוא הדין לכל שיחה בטלה, אלא שדיבר בהווה, שדרך הולכי דרכים לדבר כמה שרואים בעיניהם. ויש אומרים, דאשמועינן רבותא דאף-על-גב דעל-ידי כן הוא מברך ברוך שצכה לו בעולמו, אף-על-פי-כן מעלין עליו כאילו מתחייב בנפשו, מפני שהפסיק ממשנתו.

ביאור כ"ק אדמו"ר:

השאלות במשנתנו: א) איסור חמור הוא להפסיק מדברי תורה בדברי שיחה, ואין הרב בגדר מילי דחסידותא, ב) מהו הדיוק "ושונה... משנתו" דווקא, ולא "ולומר... מלימודו", ג) "מעלה עליו הכתוב" – ולא פירש איזה כתוב, ד) הקשר לבעל המאמר – רבי יעקב. והביאור:

המהלך בדרך ושונה – רז"ל אמרו שההולך בדרך אין לו לעסוק בלימוד לעיוני כי אם למיגרס. לכן נקט התנא "ושונה" דייקא, היינו לימוד משניות שהן הלכות פסוקות, לימוד למיגרס. ומפסיק ממשנתו – הוא מפסיק בכדי להתבונן בגדולת ה' הנראית מתוך הבריאה, ככתוב "מה רבו מעשיך ה'", ואף מבטא את התפעלותו בדיבור, בחינת "ברוך שצכה לו בעולמו". והתנא משמיענו רבותא, שהעבודה דלימוד התורה, אפילו לימוד למיגרס, עדיף מהתבוננות זו. ואומר מה נאה אילן זה מה נאה ניר זה – התנא נקט שתי דוגמאות דאילן וניר, כי אילן הוא מסוג הצומח וניר מסוג הדומם. אולם לא נקט גם דוגמה מסוג החי, כי אילן וניר רואים בדרך, מה-שאיין-כן בחי פוגע גם בעיר. והקדים התנא אילן לניר, כי אילן נראה קודם (מרחוק). מעלה עליו הכתוב – אין הכוונה לפסוק מסיים בתורה, אלא לכללות עניין התורה; מצד מעלת והפלאת לימוד התורה אין להפסיק ממנה לעבודה אחרת.

כאי"ו מתחייב בנפשו – אף-על-פי שזוהי הנהגה של מידת חסידות בלבד, שהרי מפסיק ממשנתו בכדי לשבח את הבורא, אף-על-פי-כן נחשב לו "כאילו מתחייב בנפשו". והוא בדוגמת מאמר רז"ל "היכי דמי חילול ה'", אמר רב: כגון אנא, אי שקילנא בשרא מטבחה ולא יתיבנא דמי לאלתר". היינו שבדרגתו של רב, גם עניין פעוט נחשב לחילול ה', שהוא עוון חמור ביותר. ועל-דרך זה בנידון-דידן: לגבי אדם שמתנהג במידת חסידות הנה גם דבר קל היה זה "כאילו מתחייב בנפשו".

ויש חידוש דבר בזה שבעל המאמר הוא רבי יעקב: רבי יעקב סבירא ליה, ש"שכר מצוות בהאי עלמא ליכא". מובן, איפוא, שהלימוד בעת ההליכה בדרך אינו קשור לשמירה מפני סכנת הדרכים. הרי שהדבר הוא בבחינת מידת חסידות טהורה, שלא על-מנת לקבל פרס.

(מהתוועודיות שבת-קודש שלח תשל"ו ושבת-קודש פרשת ואתחנן תשמ"א – בלתי מוגה)

פרשת קורח

ויקח קורח (טז,א)

אחד ביאת מרגלים היתה בליעת קורח (סדר עולם רבא פ"ח)

פרשת קורח אירעה לאחר שובם של המרגלים, משום שכל עניין המחלוקת של קורח התעורר ועלה בהמשך לסיפור המרגלים:

המרגלים רצו להישאר במדבר ולהתמסר ללימוד התורה במנוחה ובשלווה, הרחק מטטרדות העולם, ולא רצו לעסוק בקיום המצוות המעשיות, כפי המתחייב בארץ-ישראל. כאשר הוכח לכול שטעו, ושצריכים בכל זאת להיכנס לארץ ולקיים שם את המצוות המעשיות, שכן "המעשה הוא העיקר", עמד קורח וטען: לו היה העיקר לימוד תורה – הרי שאין אדם היכול להידמות למשה רבנו, מקבל התורה; אך מאחר שהעיקר הוא מעשה המצוות, שבזה כל ישראל שווים – "מדוע תתנשא?"

על כך ענה לו משה "בוקר ויודע ה'". כלומר: "בוקר" – מעשה המצוות צריך להיות מואר באור וחיות פנימי של אהבת-ה' ויראתו, "ויודע ה'" – כך שיביאו ידידי ידיעת וגילוי אלוקות. ובכוונת המצוות הרי יש הבדל גדול בין זו של משה לזו של כל שאר ישראל.

(לקוטי שיחות כרך ד עמ' 1048)

זאת עשו, קחו לכם מחתות (טז,ו)

אתם ר"נ איש מבקשים כהונה גדולה, אף אני רוצה בכך (רש"י)

הר"נ (=מאתיים וחמישים) איש בקשו כהונה גדולה בגלל גודל העילוי שבדבר. על זה אמר להם משה, שכוונתם ושאיפתם אכן רצויות הן, ולא עוד אלא שגם הוא שותף להם ברצון זה. אך לפועל – "אין לנו אלא כהן גדול אחד", וחלילה לחלוק עליו.

(לקוטי שיחות כרך יח עמ' 188)

אתה וכל עדתך הנועדים על ה' (טז,יא)

עיקר חטאו של קורח ועדתו היה בכך שהתנגדו לשם הוי', המורה על הנהגה על-טבעית ועל-שכלית. זהו שאמר רז"ל במדרש "מה ראה קורח לחלוק על משה, פרה אדומה ראה", כלומר: קורח חלק על החוקים שבתורה, שהם מצוות על-שכליות. ולכן נסמכה פרשת חוקת לפרשתנו.

(ספר השיחות תשי"א עמ' 137)

וידרו חיים שאול (טז,ל)

גם מי שמצוי ב"שואל" חושב שהוא חי.

אך גם ברכה יש בדבר, והיא, שגם ב"שואל" יהיו "חיים", ויוכלו לעשות תשובה (שהרי תשובה מועלת רק כל עוד האדם חי). זהו שנאמר (פינחס כו,יא) "ובני קורח לא מתו", "נתבצר להם מקום גבוה בגיינונים וישבו שם" (רש"י), ועשו תשובה.

(היום יום עמ' סה)

של טעם ודעת ומקיימים מצוות למעלה מטעם ודעת, אזי מתנהג הקב"ה עמו גם למעלה מהגבלות הטבע.

וכמודגש בכך שהמצווה הראשונה שבתורה היא – "פרו ורבו"²⁰, היינו, היחס של שני יהודים זה לזה, שזהו תוכן העניין דגמ"ח²¹. ויש להוסיף, שציווי זה נאמר בשידוך הראשון, אשר, ה"שדכן" שבו היה הקב"ה מארץ מצרים" – שהרי אפילו יציאת עבד אחד

כאשר אינו מתחשב במדידות והגבלות של טעם ודעת

ומקיים מצוות למעלה מטעם ודעת, אזי גם הקב"ה

מתנהג עמו למעלה מהגבלות הטבע

ממצרים לא היתה אפשרית על-פי טבע, כמאמר רז"ל¹⁵, ובכל זאת יצאו ממצרים "שש מאות אלף רגלי הגברים לבד מטף"¹⁶ (ונשים), ביחד עם רכוש גדול, שלכל יהודי היה לא פחות מתשעים חמורים נושאים כסף וזהב¹⁷, "וגם ערב רב עלה איתם"¹⁸, היינו שאפילו גויים הכירו בזה – שכל זה הוא למעלה מהטבע לגמרי.

והיינו, שכאשר יהודי מתנהג שלא על-פי הגבלות הטבע, אזי "אני הוי' אלוקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים", שגם מלמעלה משפיעים לו למעלה מדרך הטבע, בבני, חיי ומזוני רווייהא.

ד. וזהו גם מה שנתבאר (לעיל בהמאמר) שהעבודה דקיום התורה ומצוות צריכה להיות למעלה ממדידה והגבלה, וכמו בקו דגמילות-חסדים, שעם היות שגם על-פי שולחן-ערוך ישנה ההגבלה ד"שלך קודם"¹⁹, מכל-מקום, יש לעסוק בגמ"ח באופן שלמעלה ממדידה והגבלה.

א. עניין העבודה שלמעלה מטעם ודעת נרמז גם בסדר הנישואין – שקודם הקידושין ישנו עניין החופה:

חופה²⁴ – היא מקיף, למעלה מן הראש, היינו למעלה מטעם ודעת. וכאשר החתן והכלה עומדים תחת החופה, היינו תחת מקיף שלמעלה מראשם, והיינו, שמכירים שיש דבר להיות הקידושין כדת משה וישראל, שכן, דת משה וישראל היא שישור כל העניינים בעבודת ה' הוא עניין שלמעלה מטעם ודעת.

ובפרטיות יותר – שכאשר ישנו עניין

20) בראשית א, כח. 21) ראה סה"ש תרצ"א עמ' 262. וש"נ. 22) בראשית ב, כב. 23) אבות דר"נ פ"ד, ג. 24) ראה גם שיחת יום ב' דחג השבועות ס"ז (תו"מ ח"ח עמ' 217). 1) נ"ך ח"א עמ' עא. סה"מ עזר"ת עמ' פז. 15) מכילתא, הובא בפרש"י יתרו יח, ט. 16) בא יב, לו. 17) בכורות ה, ב. 18) שם, לח. 19) ב"מ לג, א. וש"נ.

החופה, שזוהי ההתמסרות שלמעלה מטעם ודעת, אזי יכול להיות עניין ה"קידושין" – בשני הפירושים:

(א) "אסר לה אכולי-עלמא כהקדש"²⁵, שעניינו בעבודה, שהאדם מבדיל את עצמו מכל ענייני העולם, בידועו שכל ענייני העולם הם בגדר "הקדש", ולכן אינו נהנה משום דבר בלי ברכה²⁶, וההשתמשות בעניינים גשמיים היא אצלו כמו עניין של עבודת המקדש, על-דרך אכילת בשר קורבן במקדש – אכילת בעלים, ועד לאכילת כהנים שעל-ידי זה בעלים מתכפרים²⁷,

(ב) עניין הקידושין – כמבואר בתניא²⁸ בפירוש "אשר קידשנו במצותיו", "כאדם המקדש אשה להיות מיוחדת עמו בייחוד גמור", היינו, שעל-ידי תורה ומצוות נעשה הייחוד עם הקב"ה. והרי הדין הוא ש"בעלה חייב במזונותיה"²⁹, היינו, שמשיעם לו מלמעלה כל המצטרך לו.

* * *

ז. בנוגע לחודש תמוז שמתברך ביום השבת-קודש זה – הרי ידוע³⁰ שתקופת תמוז היא התקופה של תוקף החום ביותר, ועניינו ברוחניות – שבתקופת תמוז מאיר ה"שמש ומגן הוי' אלוקים"³¹.

האמת היא, שכאשר מסתכלים היטב רואים ש"שמש הוי'" מאיר את כל העולם – כפי שהדבר מתבטא בהנהגה דלמעלה באופן של השגחה-פרטית, ועד לעניינים של ניסים, שהרי גם בזמן הזה ישנם ניסים, ועוד יותר מן העבר, אלא ש"אין בעל הנס מכיר בניסו"³².

וכאשר מתבוננים ומכירים ש"שמש הוי'" מאיר בעולם, אזי נעשה קיום התורה ומצוות בנקל יותר, שהרי לולי זאת, יכולים לחשוב, חס ושלום, שענייני התורה ומצוות שייכים לעולם במדה מועטת, או שאינם שייכים כלל לעולם, ואדרבה, הם היפך סדר העולם (כנ"ל ס"ה); אבל כאשר רואים ומכירים בעולם את ההנהגה דלמעלה כו', אזי נעשה קיום התורה ומצוות בנקל יותר.

ח. אמנם, אף-על-פי שבתקופת תמוז מאיר ה"שמש הוי'" בעולם, הרי אמרו חז"ל³³ "חמרא אפילו בתקופת תמוז קריא ליה", וכמבואר בספרי מוסר ש"חמרא" מורה על מי שקשור עם חומריות העולם, ולכן אפילו בתקופת תמוז קריא ליה, דלא זו בלבד שחסר אצלו תוקף החום דחודש תמוז, ואפילו חום על-דרך הרגיל אין אצלו, אלא עוד זאת, שקריא ליה, וצריך לחפש עצות שלא יתקור לגמרי.

והעצה היעוצה שחום הרוחני דחודש תמוז יחדור בו (שעל-ידי זה יהיה קיום התורה ומצוות בנקל יותר) – לצאת מהגבלות החומר, ולהתעסק בכל שלושת הקווים דתורה, עבודה וגמ"ח³⁴ למעלה ממדידה והגבלה.

ובפרטיות יותר: מבואר בלקוטי-תורה³⁵ איך שצריך להיות התחלת היום – אף קודם התפילה – ש"ג' דברים הם להסיר כל המונעים בתפילה, א' מקווה... מה מקווה מטהר...³⁶ שלדברי הכל התפילה מקובלת יותר עם הטבילה... הב' צדקה כמו ר' אלעזר יהיב פרוטה כו'...³⁷ והג' הוא עסק ולימוד דברי מוסר ובפרט דברי מוסר הנמצאים בזוהר".

(31) תהילים פד, יב. וראה לקו"ש ח"ח עמ' 310. וש"נ.
(32) גידה לא, א.
(33) שבת נג, א.
(34) אבות פ"א מ"ב.
(35) תבא מג, סע"ב ואילך.
(36) משנה סוף יומא.
(37) ב"ב י, א.

(25) קידושין ב, רע"ב.
(26) ראה ברכות לה, סע"א.
(27) פסחים נט, ב, וש"נ.
(28) פמ"ו (סה, סע"ב). וראה גם אגה"ת פ"י.
(29) כתובות נו, ב, ועוד.
(30) בהבא לקמן – ראה גם שיחת ש"פ שלח, מבה"ח תמוז ה"ש"ת (תורת-מנחם – התוועדות ח"א עמ' 109).

השתתפות פעילה בכינוסים

"במשך זמן השמעת הפלפולים ניתנה הפסקה קצרה, ובשעה זו נשאו ונתנו המשתתפים בהעניינים שדוברו" – מתואר הכינוס שהתקיים באסרו-חג שמחת-תורה תשכ"ו ("כינוס תורה" (א') עמ' ר').

להשתתפות הקהל התייחס הרבי בעצמו בהתוועדות אחרון-של-פסח תשל"ד, כשאמר בין השאר: "ובוודאי ישתתף כל אחד ואחד בהכינוס, ולא רק בשמיעת העניינים הנאמרים בו אלא גם על-ידי הערות וכו' ופלפולה של תורה שזהו אחד ממ"ח המעלות שבהן נקנית התורה".

וכן ביום שמחת-תורה תשמ"ז (התוועדות 'תשמ"ז, כרך ג, עמ' 400):

עניין זה הוא, כאמור, בתור השתתפות ב"כינוס-תורה", ובוודאי יענינו בזה וישתדלו למצוא ביאור והסבר בדבר – אם ביתיים לא יבוא משיח צדקנו, שאז יתרוץ הוא את כל השאלות, "תשבי יתרוץ קושיות ואיבעיות".

ויהי"ר שתהיה הצלחה בבירור הדבר... "יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם... ועל-אחת-כמה- וכמה בכנס של כמה וכמה מישראל, "כינוסם של צדיקים" שהוא באופן ד"הנאה להם והנאה לעולם".

"בוודאי יענינו"

בשנים המאוחרות יותר עורר הרבי נקודות למחשבה בעניינים תורניים שונים (שבת-קודש פרשת אחרי תשמ"ט – 'התוועדות' תשמ"ט, כרך ג, עמ' 72):

אמירת ענין בנגלה דתורה... ועל-כל-פנים לעורר על ענין הדורש שקלא-וטריא כו', אשר, בוודאי

יעיינו בהשקלא-וטריא שבדבר במהלך ה"כינוס-תורה"...

כשסיים את דבריו (עמ' 74) הוסיף ואמר: "ובוודאי ידונו בפרטי השקלא-וטריא שבדבר במשך הכינוס תורה".

ובדומה לזה ביום ב' דחג השבועות תש"נ. לאחר הצגת חקירה הלכתית בענין יום-טוב שני של גלויות (התוועדות 'תש"נ, כרך ג, עמ' 293), אמר: "המוזכר לעיל בתור השתתפות ב"כינוס-תורה" שבוודאי ידונו ויבררו העניין בהכינוס-תורה ביחד עם הדין ובירור כמה עניינים בתורה".

כינוסים מיוחדים

בחודש תשרי תשל"א רעשו-געשו גויים, עם התכנסותם של נציגים מאומות העולם (במסגרת האו"ם) נגד תושבי ארץ-הקודש. הרבי קרא אז לערוך כינוסים של בני ישראל בכל מקום שהם ובפרט בארץ-הקודש.

ביום שני של חג הסוכות התוועד הרבי ואמר שיחה מיוחדת בנגלה בענין השינוי בסדר הד' מינים כפי שמופיעים בתורה-שבכתב (אתרוג לפני לולב) לתורה שבעל-פה. בסיום דבריו הסביר (שיחות-קודש תשל"א, כרך א, עמ' 80):

הנאמר לעיל – הוא בתור השתתפות בכינוס המתקיים אחר שבת ומיועד לבני תורה, ולהעיר אשר בתואר "בני תורה" נכללים כל בני ישראל כפי העולה מפסק דינו של אדמו"ר הזקן (הלכות תלמוד-תורה סימן קנה סעיף א) בהביאו את לשון הרמב"ם (הלכות תלמוד-תורה פרק א, הלכה ח) לגבי חובתו של כל יהודי בלימוד התורה בכל יום.

(גם בארץ הקודש התקיים כינוס-תורה מיוחד שעליו יסופר א"ה ברישימה הבאה).

ניצוצי רבי

בפירסום ענייני התורה שנאמרים ב"כינוס-תורה" – על-ידי ההוצאה-לאור בדפוס, הן בנוגע ל"כינוס-תורה" שהתקיימו לפני זה, ועל-אחת-כמה-זמנים בנוגע ל"כינוס-תורה" זה.

ופשוט שבכגון-דא אין מקום לעניויות כו' – שכן בכל הקשור לענייני תורה צריכה להיות ההנהגה באופן ד"ואתה-לכה ברחבה ובמלא החשבון ד"מי אני ומה אני" הוא היפך רצון ה' היפך הבניין – לימוד התורה שהיא "בניינו של עולם".

"על-דבר הפלפול שאמר"

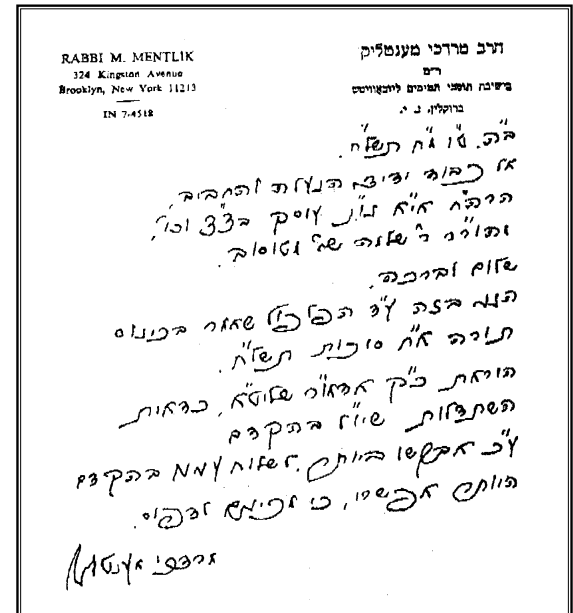
ולכן כל השייך לזה – לא רק על-ידי השתתפותו בתור "שומע", אלא גם על-ידי אמירת עניין בתורה, "דבר הוי' זו הלכה" אפילו באופן של שקלא-וטריא בלבד – הנה, מלבד אמירת הדברים בעת ה"כינוס-תורה", יכתוב את הדברים על-מנת לפרסמם בדפוס כדי לזכות את הרבים.

ובמקום שיש ספק בדבר (אם שייך לדבר כו') – ספיקא לחומרא, שהי' מדובר אודות עניין הנוגע לחיינו, "חיינו ואורך ימינו".

ואם ירבו המדברים כך שלא יספיקו לתת רשות

אורח בכינוס

הרב שמחה עלבערג, יו"ר אגודת הרבנים בארה"ב, היה משתתף קבוע במשך שנים בכינוס-תורה שהתקיימו בחצר הרבי. כאן כדאי לגלות עובדה מעניינת: כל הרצאה תורנית של הרב עלבערג היתה מושכתבת מסרט-הקלטה ומוכנסת לרבי. הרבי התעניין בחידושי-תורתו של הרב עלבערג וכשהיה הרב עלבערג נכנס ל"יחידות", היה הרבי מושחח עמו בנושא שבו דן בכינוס-תורה.

דבר מלכות

ובכל אחד מג' דברים הנ"ל, הקשורים עם ג' הקווים דתורה, עבודה וגמילות-חסדים – מודגשת היציאה מהמדידות וההגבלות דמציאות עצמו: גמילות-חסדים – "יהיב פרוטה לעני והדר מצלי": אף-על-פי שישנה המדידה וההגבלה

חשיבותה של מצוות גמילות-חסד מודגשת גם בעובדה שהמצווה הראשונה בתורה היא "פרו ורבו", דהיינו, היחס של שני יהודים זה לזה...

ד"שלך קודם", מכל-מקום, אין להתחשב בכך, ולכן, אף-על-פי שהוא בעצמו לא אכל עדיין מאומה, אפילו לא לחם צר ומים לחץ, שהרי אסור לאכול קודם התפילה³⁸, עליו ליתן פרוטה לעני (שבהם יוכל לקנות דבר מאכל), ואחר-כך יתפלל, ורק אז יאכל בעצמו.

עבודה (תפילה) – לאחר הקדמת טבילה במקווה: לא מבעי טבילת עזרא, שזהו דבר המוכרח, אלא טבילה בכלל שמביאה לידי (תוספת) טהרה. והשייכות טבילה לתפילה – כי טבילה אותיות הביטל³⁹, וזוהי ההכנה להביטול דתפילה, שזהו עניין ההתבוננות "לפני מי אתה עומד"⁴⁰, שמצד עצמו הרי הוא "טיפה סרוחה"⁴¹, ועומד הוא לפני מלך-מלכי-המלכים הקב"ה – שעל-ידי זה מתבטל ממציאותו לגמרי, ויוצא מהגבלות מציאותו. וזהו גם תוכן שני הפירושים בלשון תפילה: (א) כלשון המשנה⁴² "התופל כלי חרס"⁴³, לשון התחברות, (ב) מלשון "הטופל"⁴⁴ (בטי"ת), לשון טפל ובטל – דהא בהא תליא: על-ידי התפילה יוצא האדם מהגבלות מציאותו ונעשה

38 ברכות י.ב.
39 ראה סידור (עם דא"ח) בכוננת המקווה בסופו (קנט, סע"ד).
40 ראה ברכות כח.ב.
41 אבות רפ"ג.
42 כלים פ"ג מ"ה.
43 תו"א ר"פ תרומה.
44 כהגירסא הרווחת בכלים שם. ועיין בתקו"ז תיקון מ"ו (מהערת כ"ק אדמו"ר בשה"מ תש"ט עמ' 79).
45 ב"ק עד.א. ועוד.

וגמ"ח, ומבקש מאת הקב"ה – על-ידי נתינת הצדקה, אמירת מזמור תהילים, או הוספת שיעור בתורה – שיזכה לראות השגחה פרטית והנהגה ניסית, אזי מתחיל לראות, שמאיר אצלו ה"שמש הוי" ועל-ידי זה קיום התורה והמצוות הוא בנקל יותר.

ואז מאיר אצלו ה"שמש הוי" לא רק בתקופת תמוז, אלא גם בתקופת טבת, היינו, שגם בזמן ש"שמש הוי" הוא בהעלם, נעשית עבודתו למעלה ממדידה והגבלה. והעניין בזה – דכשם שבנוגע ל"עולם" אמרו חז"ל⁴⁶ "לעולם יראה כו' וכל העולם חציו

(46) קידושין מ, סע"א ואילך. רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד.

(* על רשימת ההנחה שבארכיון ספריית אגודת חסידי-חב"ד – תיקן כ"ק אדמו"ר איזה תיקונים בכת"ק (המז"ל).

מינוי ל"התקשרות"

ניתן לקבל את גיליון "התקשרות" שירות הביתה באמצעות הדואר.

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים).
מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים).

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:
"התקשרות", מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר חב"ד 72915

"בוודאי ניתנה תורת הנגלה"...

ריבוי פעמים הרגיש הרבי (כמו באחרון-של-פסח תשמ"ט – 'התוועדות' תשמ"ט, כך ג, עמ' 77):

הרי זה הזמן המתאים להשתתף ב"כינוס תורה" על-ידי אמירת ענין בנגלה דתורה (כנהוג בכל "כינוס תורה")...

וכן באחרון-של-פסח תשכ"ט (שיחות-קודש תשכ"ט, כך ב, עמ' 60): "רגילים לדבר בכל פעם עניין בנגלה – ידובר אפוא הפעם עניין שיקושר גם לעניין שעל הפרק [באיסור מכירת בית בשכונה יהודית לאינו יהודי].

בשבת-קודש פרשת נשא תשכ"ו דיבר הרבי בהרחבה על ייחודיותה של השבת הראשונה לאחר מתן-תורה לגבי חג השבועות עצמו, זאת לאור דברי המכילתא בפרשת כי-תשא. לאחר הצגת שאלות הלכתיות וחקירות תורניות התבטא הרבי: נקודה זו נוכל להבהיר על-פי דברי המכילתא. עניין זה יהיה השתתפותי ב"כינוס-תורה", ובמתן תורה הרי **בוודאי ניתנה תורת הנגלה**, הנה לאור דברי המכילתא (עליהם ידובר בהמשך התוועדות) יובהרו העניינים.

סייעתא דשמיא מיוחדת

ביום שני של חג השבועות תשכ"ד (שיחות-קודש תשכ"ד, עמ' 394) הבהיר הרבי את מעלת קיום הכנס ב'770' דווקא:

וכיוון שהכינוס מתקיים בדי אמותיו שבהם [דר] כ"ק מו"ח אדמו"ר, התפלל ולמד משך כמה שנים, אזי ישנה סייעתא דשמיא בייחוד לכוון אל האמת, והלימוד יהיה באופן של לימוד המביא לידי מעשה.

הדפסת חידושי-התורה

ביום שמחת-תורה תשמ"ו ('התוועדות' תשמ"ו, כך א, עמ' 527-526) אמר הרבי בקשר לכינוס-התורה:

כאן המקום לעורר שכדאי לזכות את הרבים

שציינ לא פעם "השתתפותי – למרות שמסיבות שונות אין אני יכול להימצא שם בגופי" (שבת בראשית תשכ"ח – שיחות-קודש תשכ"ח). "מסיבות שונות אינני משתתף, אמנם ייאמר עתה עניין מתאים לפלפול דאורייתא, וזו תהיה השתתפותי". (יום שמחת-תורה תשל"ב – שיחות-קודש תשל"ב עמ' 84) "מצד כמה סיבות אינני משתתף בגופי בהכינוס, אך בהתוועדות מדברים כמה מילים בתור השתתפות בהכינוס" (יום ב' דהג השבועות תשכ"ד, שיחות-קודש תשכ"ד, עמ' 394).

פעם אחת (לפחות) מתייחס הרבי כבודר-אגב ל'היתר' לומר עניין שישתמשו בו בימות-החול – זה היה באחרון-של-פסח תשל"ז (שיחות-קודש תשל"ז, עמ' 650):

מכיוון שמחר מתקיים "כינוס תורה" ורגילים לומר עניין כהשתתפות ב"כינוס תורה" (למרות היות זה יום-טוב, והרי זה בדוגמת הדין דמפקחין על צרכי ציבור בשבת)...

עיקר השתתפות הרבי בנושאים בחלק הנגלה שבתורה

כבר בהתייחסות הראשונה של הרבי בשנת תשכ"י ניתן להבחין שהדגש הוא על חלק הנגלה שבתורה:

דהיינו שאף שידובר בו אודות עניינים שבגליא שתורה, יהיו עניינים אלו חדורים בחיות פנימי של פנימיות התורה...

הדגשה בולטת נוספת לכך אנו מוצאים בשיחת יום ב' דהג השבועות תשכ"ד. הרבי בחר בתור השתתפותו בסוגיית "אמירה לעכו"ם" (הקשורה הן לשבת והן ליום-טוב) ושיטת אדמו"ר הזקן. משסיים לבאר בהרחבה את דבריו אמר: "עד כאן בתור השתתפות ב"כינוס תורה". ובנוגע ביאור עניין אמירה לנוכרי בעבודת האדם הרי...".

לעולם" שאור התורה (יתורה אורי) ויניר מצווה" יאיר הסביבה כולה, הן הקרובה הן הרחוקה עד אשר העולם כולו יהיה זרוע בתורה ומצוות ויהדות ובלשון הכתוב, "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

הכרזה בעת ההתועדות

לקראת כל 'כינוס תורה', כמעט, ביקש הרבי להכריז במהלך ההתועדות על-דבר הכינוס. פעמים רבות היה זה לקראת סוף ההתועדות, אך לפעמים אירע הדבר בעיצומה של ההתועדות. כך, למשל, היה ביום שמחת-תורה תשמ"ו (התועדות תשמ"ו, כרך א, עמ' 399-398):

הוגו גם לומר עניין בתורה בתור השתתפות ב"כינוס-תורה" שמתקיים ב"אסרו חגי".

ולכל לראש – יכריזו עתה על-דבר הכינוס תורה" (המקום והזמן המדויק כו). ויהירצון שיהא בהצלחה רבה, ובאופן ד"ברוב עם הדרת מלך", היינו, שעלידי "רוב עם" ניתוסף ב"הדרת מלך" – מלכו של עולם, "נותן התורה", וכמו כן ניתוסף אצל משתתפי הכנס – "מלכי דרבנן".

ובפשטות – שכתוצאה מכנס זה יוסיף כל אחד ואחד ממשתתפי הכנס בלימוד השיעורים בתורה, וכמו כן באם ישנם כאלו שלעת-עתה אין להם עדיין שיעורים קבועים בתורה (רחמנא-ליצלך) – הרי כתוצאה מכנס זה יקבלו על עצמם לקבוע שיעורים בתורה, הן קביעות בזמן והן קביעות בנפש.

והעיקר – שכינוס-תורה זה ימהר ויזרו עוד יותר את הכינוס-תורה שיהיה בגאולה האמיתית והשלימה, כאשר משיח צדקנו ילמד תורה את כל העם כולו, שכן, גם בזמן הזה ישנה מעלת יתירה בתלמוד-תורה דרבים לגבי תלמוד-תורה דיחיד, ועל-אחת-כמה-יוכמה בנוגע ללימוד התורה עלידי דוד מלכא משיחא, נשמה כללית, שרבים צריכים לו וכו'.

וכאמור, יכריזו עתה על-דבר הכינוס תורה", ואחר-כך יתבאר עניין בנגלה דתורה בתור השתתפות ב"כינוס תורה", עניין הקשור גם לפרשת ברכה שקורין בשמחת-תורה כדלקמן.

[הרב מרדכי (שי) מענטליק הכריז על-דבר ה"כינוס-תורה"].

"להזכיר ולהכריז"

ברומה לזה היה באחרון-של-פסח תשמ"א (שיחות-קודש תשמ"א, כרך ג, עמ' 307). וראה גם בהתועדות יום שמחת-תורה תש"נ (התועדות תש"נ, כרך א, עמ' 238):

נוסף על המוזכר לעיל שיעורי חתי"ת, לימוד הרמב"ם וכו' יש להזכיר ולהכריז גם אודות ה"כינוס תורה", כנהוג בכל השנים, ועל-אחת-כמה וכמה בשנה זו, "שנת ניסים".

וכרגיל יכריזו עתה אודות הזמן והמקום שבו יתקיים ה"כינוס תורה", והעיקר – שעד אז יבוא כבר משיח צדקנו, ויקויים הייעוד "תורה חדשה מאתי תצא", ותיכף ומיד ממש.

התחלת הכינוס תורה - בעת ההתועדות

ביום ב' דהג השבועות תשמ"א (שיחות קודש' תשמ"א עמ' 613) אמר הרבי:

התחלת הכינוס תורה" בעת ההתועדות, ובהשתתפות רבים, ובמקום קדוש שמגדלין בו תורה, היינו, שלומדים שם שיעורי תורה ברבים, ומגדלין בו תפילה בציבור, הן בשבתות וימים טובים והן בימות החול, באופן דתימדין כסדרם ומוספים כהלכתם, ומאחר שישנם כאלו שלא יוכלו להשתתף בגופם ב"כינוס תורה" שיערך באסרו חג, לכן מתחילים את ה"כינוס תורה" בעת ההתועדות, כדי שכולם יוכלו להשתתף ב"כינוס תורה".

וברומה לזה בחג-השבועות תשכ"ג (שיחות קודש' תשכ"ג עמ' 391):

וכרגיל לעשות התחלה בהתועדות, לקחת מיום-טוב זמן מתוך-תורה ויומשך בהכינוס על כל השנה... בחג השבועות הוא הזמן דלימוד התורה, ביתר שאת וביתר עוז, וההתחלה צריכה להיות מעין הכינוס בנגלה...

"זו תהיה השתתפותי"

ייתכן שדרבים אלו קשורים ברבי עצמו, כפי

יהודי הוא למעלה מהגלות לגמרי

הקב"ה שלח אותנו לגלות בתור שלוחו

יהודי הוא לגמרי למעלה מגלות, כמו שכותב המהר"ל, שעלי-ידי גאולת מצרים קיבלו בני-ישראל את המעלה של בני חורין (שטרי קודם), וה"מקרה" של גלות לא יכולה לבטל זאת. ביחד עם זה נמצא היהודי (כעת) בגלות (ועליו לדעת מכך, בכדי שיוכל לעשות שם את עבודתו ולהתגבר על הנסיונות כו), אבל אין זה בגלל שיש לו שייכות לגלות חס ושלום, רק שהקב"ה שלח אותו לגלות בתור שלוחו, וישנו הכלל ש"שלוחו של אדם (העליון) כמותו", עד כמותו דהמשלח ממש, ובגדרון דידן – יהודי (בגלות) הוא שלוחו של מלך מלכי המלכים הקב"ה ו"עבד מלך מלך", שמלך נשאר מלך גם בגלות, זאת אומרת שהוא במעמד ומצב נעלה מעניין של גלות. ובוזה מתבטאת עבודת בני-ישראל בגלות – שבהיותו בגלות עליו לגלות את המציאות האמיתית כפי שהיא למעלה מגלות, ואדרבא – "עבד מלך מלך", ושלגלות אין כל שליטה עליו (בנוגע לעבודתו בתורה ומצוות). על-דרך המדובר לעיל העבודה ד"קרה" למעלותא, צדיקיא בתיובתא.

(מהתועדות שבת-קודש פרשת קורח, א' דראש-חודש תמוז ה'תנשא. יתורת-מנחם – התועדות תנשא, כרך ג, עמ' 380 – תרגום מאדיש)

הנהגה נכונה של יהודי, תגלה את האמת של העולם

כמה שואלים: אפילו כאשר אני בעצמי עושה את עבודתי בשלימות, עד שאני מגיע לדרגה שמציאותי היא "פוצו" (תכלית הביטול) – מה התועלת בזה, כאשר "אתם המעט מכל העמים", ובעולם סביב ישנם שבעים אומות שהם ריבוי עצום בכמות ובערך להכבשה אחת. ובסגנון אחר: מה יאמר העולם ומה יאמרו האומות על כך שיהודי עושה את עבודתו ד"פוצו מעיינותיך חוצה", ובמיוחד – בקירוב הגאולה האמיתית והשלימה, הרי אין הם מבינים מה פירוש הדבר?! אמנם זוהי עבודה גדולה ונעלית – אבל צריכים לכאורה להתחשב – טוען הוא – עם העולם!

והמענה על זה הוא: העולם כבר מוכן! כאשר יהודי יעשה את עבודתו כדבעי – באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, וביחד עם זה כפי שזה מלוכב בכלים דלבושי הטבע – יראה איך שהעולם, טבע העולם ואומות העולם מסייעים לו בעבודתו.

אפילו פעם (כאשר היו מניעות ועיכובים) היה הסדר אצל החסיד, שמצבו ובמילא אמר "ביטול אידיאט" ("ביטול" הולך); על-אחת-כמה-וכמה עכשיו, כאשר כמה וכמה מהמניעות ועיכובים אינם... ואדרבה – בעולם עצמו רואים את הניסים ונפלאות שמתרחשים בפרט בשנים האחרונות... – כבר הגיע הזמן, שהגם שצריך להיות עניין שלמעלה ממדידה והגבלה – ניסים ונפלאות, עד לניסים ונפלאות דגאולה האמיתית והשלימה – הרי זה חודר גם בטבע העולם, שהעולם עצמו מסייע לצמיחת הגאולה.

(מהתועדות שבת פרשת קורח, ב' דראש-חודש תמוז תנשא. יתורת-מנחם – התועדות תנשא, כרך ג, עמ' 405-406)

כינוסי תורה בליובאוויטש

הרבי הנהיג לערוך ב'770, ובמקומות נוספים כינוסי תורה, במהלך הרגלים או בסמוך להם. הרבי עצמו השתתף בכינוסים על-ידי פלפול מיוחד שאמר בהתוועדות שקדמה לכינוס. עודד את הציבור להשתתף בכינוסים אלה, להיות פעילים במהלכם, ולהוציא לאור לאחר מכן את חידושי התורה בדפוס. רשימה ראשונה

מאת הרב מרדכי-מנשה לאופר

רבים מה'הדרנים' התורניים המופלאים שנשא הרבי, כמו גם שיחות-קודש אחרות בנושאי הלכה, מנהג, השקפה ואמונה, נאמרו על-ידי הרבי והוגהו על-ידי בתור השתתפות בכינוסי תורה שנערכו במהלך הרגלים או בסמיכות להם.

כך תיאר 'בכרם חב"ד' בגיליונו הארבעה-עשר (תשרי-חשוון תשכ"ח) 'כינוס תורה שנערך ב'770, תחת הכותרת 'כינוס תורה בליובאוויטש':

כך תיאר 'בכרם חב"ד' בגיליונו הארבעה-עשר (תשרי-חשוון תשכ"ח) 'כינוס תורה שנערך ב'770, תחת הכותרת 'כינוס תורה בליובאוויטש':

כך תיאר 'בכרם חב"ד' בגיליונו הארבעה-עשר (תשרי-חשוון תשכ"ח) 'כינוס תורה שנערך ב'770, תחת הכותרת 'כינוס תורה בליובאוויטש':

כך תיאר 'בכרם חב"ד' בגיליונו הארבעה-עשר (תשרי-חשוון תשכ"ח) 'כינוס תורה שנערך ב'770, תחת הכותרת 'כינוס תורה בליובאוויטש':

כך תיאר 'בכרם חב"ד' בגיליונו הארבעה-עשר (תשרי-חשוון תשכ"ח) 'כינוס תורה שנערך ב'770, תחת הכותרת 'כינוס תורה בליובאוויטש':

כך תיאר 'בכרם חב"ד' בגיליונו הארבעה-עשר (תשרי-חשוון תשכ"ח) 'כינוס תורה שנערך ב'770, תחת הכותרת 'כינוס תורה בליובאוויטש':

כך תיאר 'בכרם חב"ד' בגיליונו הארבעה-עשר (תשרי-חשוון תשכ"ח) 'כינוס תורה שנערך ב'770, תחת הכותרת 'כינוס תורה בליובאוויטש':

כך תיאר 'בכרם חב"ד' בגיליונו הארבעה-עשר (תשרי-חשוון תשכ"ח) 'כינוס תורה שנערך ב'770, תחת הכותרת 'כינוס תורה בליובאוויטש':

כך תיאר 'בכרם חב"ד' בגיליונו הארבעה-עשר (תשרי-חשוון תשכ"ח) 'כינוס תורה שנערך ב'770, תחת הכותרת 'כינוס תורה בליובאוויטש':

התורה יהיה ביטול...

השיחה מגליא תורה ופנימיות התורה בעת ההתוועדות דיום-טוב שלפני יום הכינוס.

"זה מתן-תורה"

מדוע דווקא פעמיים בשנה? על שאלה זו השיב הרבי ביום ב' דחג השבועות תשכ"ז (שיחות-קודש תשכ"ז, כרך ב, עמ' 162):

"כינוס-תורה" נהוג לערוך אחרי חג-השבועות וכן אחרי שמחת-תורה בהתאם לשני הפירושים בדברי חז"ל "ביום חתונתו זה מתן תורה" (א) חודש תשרי, (ב) חג השבועות — שלכן מתקיים הכינוס... לאחר שמחת-תורה ולמחרת חג-השבועות.

מטרת הכינוס - תוספת חיוניות

"כוונת הכינוס" — אמר הרבי ביום ב' דחג-השבועות תשכ"ז (שיחות-קודש תשכ"ז, עמ' 162) — "היא שעל-ידו יתווסף חיות בלימוד התורה, נגלה וחסידות, על כל השנה, ואז הרי יש כאן נשמה וגוף אשר דווקא בצירוף שניהם יחד הווי דבר שלם".

בשיחת יום ב' דחג השבועות תשל"ה התבטא הרבי:

עניינו של 'כינוס תורה' הוא שמתכנסים יחדיו לפלפול ושללא-זוטיה בעניני תורה, שכל אחד משמיע את חידושו בתורה "מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש" [שהרי לכל אחד ישנו בתורה כנאמר "ותן חלקנו בתורתך"]...

וביום ב' דחג השבועות תשל"ט (סעיף נו) הסביר הרבי:

"כינוס תורה" באופן של "דיבוק חברים" ו"פלפול התלמידים" כולל שאר הפרטים דרכם "התורה נקנית" וכן עניין ד"כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם" זהו החידוש של 'כינוס תורה' — המשך העיסוק בלימוד התורה.

וכך איחל הרבי באחרון-של-פסח תשמ"מ:

ויהי-רצון שיהיה זה 'כינוס של צדיקים' אשר "הנאה להם והנאה לעולם" — החל מ"הנאה לעולם" שעלידי הכינוס יתווסף בהבנה והשגה בנגלה דתורה ובפנימיות התורה אצל כל המשתתפים בזה ואצל כל השומעים. ו"הנאה

הרבי קרא לציבור כולו להשתתף בכינוס: וכיוון שהתורה ניתנה במדבר, מקום הפקר, להורות שכולם שייכים לתורה — בוודאי ישתתפו בזה כולם, הן אלו שהזמינום והן אלו שלא הזמינום, ויקויים "גדיל תורה ויאדיר"...

פלפול עמוק בגליא ובפנימיות

ב'פתח דבר' לקובץ 'כינוס תורה ליובאוויטש' (שהופיע מטעם מזכירות הרבי בשנת תשכ"ז) נכתב:

"על ימי החג הבאים הנה, להשתתף בצל כ"ק אדמו"ר שליט"א, הרבה אורחים ממדינות שונות, גם מערים שונות דארצות-הברית, ובניהם כמה רמ"ם, ראשי-שיבות, רבנים וכו'.

"ובקשר עם זה, הנה בהסכמתו וברכתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א, הונהג מדי שנה בשנה (החל משנת תשי"ח) לסדר 'כינוס תורה' פעמיים בשנה: (א) באסרו חג שבועות (זמן מתן תורתנו). (ב) באסרו חג הסוכות (למחרת שמחת-תורה — יום בו מסיימים וגם מתחילים את התורה). — הכינוס נערך בבית-המדרש של כ"ק אדמו"ר שליט"א.

"תכנית הכינוס: פילפולים וחידושי-תורה על-ידי הר"מ וראשי ישיבות תומכי-תמימים בכמה מקומות וגם על-ידי הרבנים האורחים וכו'.

"למותר לכאר את חשיבותו ורוב ערכו של כינוס זה, וראוי לציין פה אשר בעת ההתוועדות ביום השני של חג השבועות דשנת תשי"ח, הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לאמר, בין שאר שיחותיו הק' פלפול עמוק משולב בגליא דתורה ופנימיות התורה ובסיום השיחה העיר כ"ק אדמו"ר שליט"א, אשר הפלפול שאמר הוא בתור השתתפות מצדו בה'כינוס תורה' (הראשון) שיתקיים למחר ביום אסרו-חג. מני אז זיכה כ"ק אדמו"ר שליט"א כמה וכמה פעמים את משתתפי הכינוס באמירת שיחה מיוחדת (וכמנהגו בקודש — משולבת